

Based on research amendments to the Civil Code of Ukraine in terms of securing the structure of the contract for the supply patterns of energy and other resources through the attached network are introduced in this article.

The article states mode of natural gas supply for consumers, especially for household consumers, has an impact not only on the characteristics of gas supply, but also on the procedure of forming the contract conditions.

Key words: *contract, household consumers, natural gas, housing services, energy resources.*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

УДК 341.2(045)

О. М. Атоян

ЄВРОПЕЙСЬКІ СТАНДАРТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

У статті розглядається зміст та особливості європейських стандартів екологічної освіти, а також оптимальні шляхи їх імплементації до національної правової системи України.

Наголошується, що стандартизація екологічної освіти є однією з основних ланок серед необхідних заходів, завдяки яким можна досягнути цілей Болонського процесу. Без стандартизації змісту освіти та змісту навчання, без стандартизації освітніх технологій та технологій визначення якості навчання та фахової підготовки ідея євроінтеграції освіти може залишитися тільки нездійсненим гаслом. Передбачається, що досягнення мети Болонського процесу можливе в Україні у межах вирішення таких основних завдань, як запровадження зрозумілої для Європи системи дипломів, ступенів, академічних кваліфікацій, введення двоступеневої системи вищої освіти, формування європейської системи стандартів якості навчання та фахової підготовки із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів та методів оцінювання та усунення перепон на шляху мобільності студентів, викладачів, дослідників та управлінців у галузі освіти.

Визначено, що найважливішою методологічною проблемою впровадження європейських стандартів екологічної освіти на тлі об'єднання різноманітних національних систем освіти і науки в європейський простір постають розходження в сприйнятті педагогічною спільнотою безпосередньо категорійно-понятійного апарату міжнародних освітніх стандартів. Згідно з однієї позиції вони тлумачаться як загальний орієнтир для самооцінки можливості увійти до будь-якої соціально-освітньої ніші. Протилежний погляд підносить їх як наслідок пануючої в суспільстві технократичної парадигми, тому вони асоціюються з канонами та догмами авторитарної педагогіки. На думку виконавців теми, міжнародний освітній стандарт є своєрідним показником у галузі функціонування та розвитку освітньої системи загалом та являє собою сукупність соціальних норм-вимог до рівня освіченості, підготовленості випускника, власне до освітньої системи.

Ключові слова: *освіта, європейські освітні стандарти, право ЄС, імплементація, європейська міждержавна інтеграція.*

Постановка проблеми. У сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції необхідно окремо зупинитися на проблемних питаннях впровадження європейських стандартів екологічної освіти в Україні, оскільки екологічні проблеми є одними з найгостріших сучасних глобальних проблем, вирішення яких є можливим виключно за умови співпраці усіх країн світу та формування відповідної суспільної екологічної парадигми, у тому числі – відповідними ефективними педагогічними засобами й методиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичною основою дослідження стали концептуальні ідеї українських і зарубіжних вчених, таких, як Є. Ковалевський, П. Г. Межуєв, О. Ф. Музиченко, Є. М. Янжул, К. Д. Ушинський, Б. Л. Вульфсон та інших науковців у правовій та педагогічній сферах.

Водночас варто відзначити, що у сучасних умовах європейської міждержавної інтеграції додаткової уваги потребують питання визначення шляхів впровадження європейських стандартів екологічної освіти до українського освітнього законодавства та правозастосовчої практики.

Виклад основного матеріалу. Починаючи з 90-х років набула поширення так звана «європеїзація» навчального процесу в екологічній сфері, основною метою якої було дотримання освітніх стандартів і яка спричинила істотні зміни у змісті навчальних планів та програм країн Європи. Було розроблено та прийнято низку міжнародних договорів в освітній сфері, у тому числі щодо якості надання освітніх послуг. Подібна інтернаціоналізація вищої освіти є ознакою сучасних тенденцій удосконалення правового забезпечення надання освітніх послуг.

Так, 3 грудня 1999 року набула статусу закону України Конвенція про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабонська конвенція від 11 квітня 1997 року). Конвенцію розроблено й прийнято під егідою Ради Європи та ЮНЕСКО. Головна ідея Конвенції – надати всім людям Європейського регіону можливість повною мірою користуватися джерелом різноманіття систем освіти, максимально полегшити доступ жителям кожної держави й учням навчальних закладів до освітніх ресурсів інших держав.

Дієвим механізмом прогресивного розвитку системи освіти України відповідно до світових та європейських стандартів стали також такі міжнародно-правові акти: Конвенція про захист прав людини та основних свобод (Рим, 4 листопада 1950 р.); Конвенція про боротьбу з дискримінацією у сфері освіти (Париж, 14 грудня 1960 р.); Рекомендації МОП/ЮНЕСКО щодо становища вчителів (Париж, 5.10.1966 р.); Рекомендації про виховання в дусі міжнародного взаєморозуміння, співпраці й миру, виховання в дусі пошани прав людини й основних свобод (Париж, 1974 р.); Рекомендація про розвиток освіти дорослих (Париж, 1976 р.); Рекомендації МОТ/ЮНЕСКО про статус викладацьких кадрів закладів вищої освіти (Париж, 11.11.1977 р.); Рекомендація № R(83)4 Ради Європи (Комітет Міністрів) «Про сприяння обізнаності про Європу в середніх школах» (18. 04. 1983 р.); Рекомендація № R(83)13 Ради Європи (Комітет Міністрів) «Про роль середньої школи в підготовці молоді до життя» (23.09.1983 р.); Резолюція № 1 «Про нові завдання вчителів та їх підготовку» (Постійна конференція європейських міністрів освіти) (Гельсінкі, 5-7.05.1987 року); Резолюція 874 (1987) «Про якість і ефективність шкільної освіти» (Парламентська асамблея Ради Європи); Рекомендація № R(88)7 «Про освіту з питань охорони здоров'я в школі та роль і підготовку вчителів» (Комітет Міністрів) (18.04.1988 р.); Конвенція про технічну та професійну освіту (Париж, 10.11.1989 р.); Рекомендація 1123 (1990) «Про практичну допомогу в питаннях освіти в Центральній і Східній Європі» (Парламентська асамблея Ради Європи); Рекомендація № R(91)8 «Про розвиток освіти з

питань доквілля в шкільних системах» (Комітет Міністрів (17.06.1991 р.); Рекомендації про визнання навчальних курсів та свідоцтв про вищу освіту (1993 р.); Всесвітня програма дій у сфері освіти з прав людини та демократії (Монреаль, 1993 р.); Рекомендація 1248 (1994) «Про освіту для обдарованих дітей» (Парламентська асамблея Ради Європи); Рекомендація 1281 (1995) «Про гендерну рівність у галузі освіти» (Парламентська асамблея Ради Європи); Декларація принципів толерантності (Париж, 1995 р.); Міжнародна стандартна класифікація освіти (Париж, ЮНЕСКО, 1997 р.); Рекомендація № R(98)6 «Про сучасні мови» (Комітет Міністрів) (17.03.1998 р.); Декларація про вищу освіту для XXI століття (Париж, 5 – 9.10.1998 р.); Рекомендація № R(99)2 «Про середню освіту» (Комітет Міністрів) (19.01.1999 р.); Резолюція 1193 (1999) «Школи, які дають другий шанс, або як подолати безробіття та виключення, надаючи освіту і підготовку» (Парламентська асамблея Ради Європи); Рекомендація 1437 (2000) «Про неформальну освіту» (Парламентська асамблея Ради Європи); Рекомендація (2001) 15 «Про викладання історії у XXI столітті в Європі» (Комітет Міністрів) (31.10.2001 р.); Рекомендація 1501 (2001) «Обов'язки батьків і вчителів у вихованні дітей» (Парламентська асамблея Ради Європи); Європейська конвенція щодо еквівалентності дипломів, що дають доступ до університетів (11.12.1953 р.); Європейська конвенція про еквівалентність періодів університетської освіти (15.12.1956 р.); Європейська конвенція про академічне визнання університетських кваліфікацій (14.12. 1959 р.); Конвенція про визнання учбових курсів, дипломів про вищу освіту та учбових ступенів у державах регіону Європи (21.12.1979 р.); Європейська соціальна хартія 03.05 1996 р; в частині надання права на професійну підготовку); Болонська декларація 1999 р. тощо [1, с. 77].

Іншим напрямом інтернаціоналізації та оптимізації надання освітніх послуг є міжнародне співробітництво та розробка спільних освітніх стандартів на євразійському просторі. Україна як учасниця Співдружності Незалежних Держав (СНД) бере участь у міжнародних договорах і програмах у межах цієї організації, зокрема з питань освіти й науки. Так, у травні 1992 року глави урядів деяких країн, що входили до СНД, підписали угоду про співпрацю в галузі освіти, підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів і нострифікації документів про їхню кваліфікацію. Для успішної реалізації зазначених угод проведено дві конференції міністрів освіти держав – учасниць СНД, створено Міжнародну асоціацію державних органів атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації.

У січні 1997 року глави урядів Азербайджану, Вірменії, Білорусі, Казахстану, Киргизії, Молдови, Росії та Таджикистану підписали пакет документів щодо формування єдиного (загального) освітнього простору СНД, а в листопаді 1998 року уряди Республіки Білорусь, Республіки Казахстан, Киргизької Республіки, Російської Федерації – угоду про визнання еквівалентності освітніх документів.

Концепція формування єдиного (загального) освітнього простору СНД, Угода про співпрацю для формування єдиного (загального) освітнього простору СНД і Положення про Раду у справах співпраці в галузі освіти держав – з учасниць СНД стали нормативними актами, що забезпечують розроблення низки модельних законотворчих актів, які регулюють відносини в галузі освіти.

Постановою Ради Міжпарламентської асамблеї держав – учасниць СНД від 17.10.1998 року № 45 створено робочу групу для підготовки модельного Освітнього кодексу для держав – учасниць СНД, в основу якого покладено модельні закони «Про освіту», прийняті Міжпарламентським комітетом (постанова від 11.10.97 № 4-11) і Міжпарламентською асамблеєю (постанова від 03.04.99 № 13-8). У 2006 році модельний Освітній кодекс було затверджено. Україна в цьому процесі брала активну участь.

У кодексі визначено основні норми, правила та принципи функціонування освітніх систем загального освітнього простору СНД. Зокрема йдеться про такі концептуальні принципи: збереження самостійності освітніх систем; орієнтація на адекватність і якість освіти; відносини партнерства між освітою й ринком праці, а не підпорядкованість одне одному; сприяння розвитку мобільності студентів і викладачів як у межах СНД, так і в міжнародному просторі; опора на результати наукових досліджень у галузі освіти для вироблення державної політики щодо розвитку освіти.

Наведені міжнародні нормативно-правові акти є основним джерелом спільних стандартів у сфері надання освітніх послуг, які позитивно впливають на удосконалення вітчизняного профільного законодавства та наближують національну правову систему до загальноновизнаних принципів і норм.

Наприклад, ратифікувавши в 1991 році Конвенцію ООН про права дитини, Україна визнала свою відповідальність перед світовим співтовариством щодо забезпечення на власній території всіх положень цього документа, підтвердила курс на підтримку загальнолюдських цінностей та розбудову соціальної, правової, демократичної держави. Норми, зафіксовані у Конвенції, знайшли відображення у вітчизняному законодавстві щодо захисту права дітей, зокрема права на освіту. Так, статтю 3 Закону України «Про освіту» визнано право громадян України на безкоштовну освіту в усіх навчальних закладах незалежно від статі, раси, національності, соціального й майнового стану, роду та характеру занять, світоглядних переконань, належності до партій, ставлення до релігії, віросповідання, стану здоров'я, місця проживання та інших обставин. Законом задекларовано, що здобуття освіти в Україні – стратегічний загальнонаціональний пріоритет, а це цілком відповідає статті 28 Конвенції ООН про права дитини.

Задля створення рівних умов для доступу кожної дитини до високоякісної освіти відповідно до статей 23, 25, 29, 31 Конвенції в Україні прийнято закони України «Про освіту» (1991 р., 1996 р. – нова редакція), «Про дошкільну освіту» (2001 р.), «Про загальну середню освіту» (1999 р.), «Про позашкільну освіту» (2000 р.), «Про професійно-технічну освіту» (1998 р., зі змінами – 2003 р.), «Про вищу освіту» (2002 р.), «Про охорону дитинства» (2001 р.), «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування» (2005 р.); «Про Загальнодержавну програму «Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2016 року» (2009 р.), розпочато реалізацію інклюзивної моделі навчання дітей з особливими освітніми потребами тощо.

Отже, концептуально-методологічними документами, покладеними в основу розвитку освіти в Україні, вибору пріоритетів, інтеграції національної освіти у світовий та європейський освітній простір, слід вважати профільні конвенції, резолюції та рекомендації ООН, ЮНЕСКО, Міжпарламентської асамблеї держав-учасниць СНД, що складають комплексну джерельну базу імплементації до національного законодавства правових стандартів у сфері надання освітніх послуг [2, с. 219].

Дослідження дозволило зробити загальний висновок про те, що на поточний момент навчальні програми, інші науково-методичні матеріали запроваджують все більший комплекс понять та категорій, притаманних для європейського правового простору. Водночас ідея європейського виміру сьогодні не може бути лімітована специфічними рамками освітніх предметів. Європейський вимір в освіті не є спеціальним предметом для викладання, а є освітньою орієнтацією в сучасній освіті. Ця дефініція означає знання традицій, культури, мови, соціально-економічного становища європейських країн, визнання культурної різноманітності, культурної спадщини, громадянських цінностей, плюралістичної демократії.

У свою чергу, Болонський процес є результатом трьох основних принципів, яких

дотримується європейська педагогічна спільнота:

- 1) впровадження міжнародних стандартів освіти;
- 2) освіта на основі спільних культурних цінностей, що базуються на європейських традиціях;
- 3) освіта толерантності, поваги до різності, співробітництва, поваги прав людини та фундаментальних свобод;
- 4) розвиток можливостей для життя в демократичному суспільстві.

Незаперечною є думка про те, що стандартизація освіти є однією з основних ланок серед необхідних заходів, завдяки яким можна досягнути цілей Болонського процесу. Без стандартизації змісту освіти та змісту навчання, без стандартизації освітніх технологій та технологій визначення якості навчання та фахової підготовки ідея євроінтеграції освіти може залишитися тільки нездійсненим гаслом. Передбачається, що досягнення мети Болонського процесу можливе в Україні у межах вирішення таких основних завдань, як запровадження зрозумілої для Європи системи дипломів, ступенів, академічних кваліфікацій, введення двоступеневої системи вищої освіти, формування європейської системи стандартів якості навчання та фахової підготовки із застосуванням порівняльних критеріїв, механізмів та методів оцінювання та усунення перепон на шляху мобільності студентів, викладачів, дослідників та управлінців у галузі освіти.

Однак методологічною проблемою на тлі об'єднання різноманітних національних систем освіти і науки в європейський простір постають розходження в сприйнятті педагогічною спільнотою безпосередньо категорійно-понятійного апарату міжнародних освітніх стандартів. Згідно з однієї позиції вони тлумачаться як загальний орієнтир для самооцінки можливості увійти до будь-якої соціально-освітньої ніші. Протилежний погляд підносить їх як наслідок пануючої в суспільстві технократичної парадигми, тому вони асоціюються з канонами та догмами авторитарної педагогіки. На думку виконавців теми, міжнародний освітній стандарт є своєрідним показником у галузі функціонування та розвитку освітньої системи загалом та являє собою сукупність соціальних норм-вимог до рівня освіченості, підготовленості випускника, власне до освітньої системи.

Слід зазначити такі основні принципи освітньої діяльності в європейських країнах, які є методологічною базою формування правового механізму забезпечення європейських екологічних освітніх стандартів на регіональному рівні міждержавних відносин:

1) Автономія у підзвітності. Розвиток освітніх стандартів вимагає надання університетам повноважень діяти згідно з керівним положенням автономії у підзвітності. Будучи автономними і відповідальними юридичними особами, освітніми та громадськими організаціями, вони підтверджують свою відданість принципам Великої хартії університетів, прийнятої у 1988 році, і зокрема принципу освітньої свободи. Отже, університети мають бути спроможними формувати свої стратегічні цілі, визначати першочергові завдання в освіті та дослідженнях, відповідно спрямовувати свої ресурси, складати програми навчання та формулювати свої критерії підбору викладацького складу та прийому студентів. Європейські вищі навчальні заклади готові працювати в умовах конкуренції у своїй країні, в Європі та світі, але для цього їм вкрай потрібна свобода управління, необтяжлива і сприятлива регулятивна база та достатнє фінансування.

2) Конкуренція у вищій освіті. Цей важливий методологічний чинник сприяє якості, навчання не виключає співпраці та не зводиться до комерційного її розуміння. У деяких країнах Європи університети ще не можуть конкурувати на рівних і стикаються з небажаним впливом умов на користь інших європейських закладів. Освіта як

суспільна відповідальність. Європейський простір вищої освіти має будуватися на таких європейських освітніх традиціях, як суспільний обов'язок і відповідальність, виходячи з принципу широкого і відкритого доступу до бакалаврського та магістерського рівнів освіти для власного розвитку та можливості продовжувати освіту протягом усього життя людини, сьогоденних та довгострокових потреб суспільства.

3) Вища освіта, що ґрунтується на наукових дослідженнях.

4) Організаційне розмаїття. Європейській вищій освіті властиве розмаїття у галузі мов, національних систем, інституційних типів та їх орієнтацій, а також спрямованості програм. Водночас її майбутнє залежить від її здатності ефективно організувати це цінне розмаїття для отримання позитивних результатів, а не труднощів; гнучкості, а не навпаки. Вищі навчальні заклади бажають ґрунтувати свою діяльність на зближенні, зокрема на спільних ознаках, наявних у різних країнах у цій галузі, та розглядати розмаїття як надбання, а не як мотив для невизнання чи винятковості. Вищі навчальні заклади поставили за мету створення достатнього самообмеження для забезпечення мінімального рівня узгодженості та інтеграції з тим, щоб їх зусилля на шляху наближення не зазнали краху через надмірну невідповідність та розбіжності у визначенні та застосуванні кредитів, основних учених ступенів та якісних критеріїв.

5) Якість. Європейський простір вищої освіти, виправдовуючи сподівання своїх засновників, має керуватися основними академічними цінностями, тобто демонструвати якість. Оцінюючи якість, на наш погляд, слід належним чином ураховувати цілі і призначення навчальних закладів та їх програм.

6) Відповідність. Навчальні програми мають повністю співвідноситись з потребами європейського ринку праці відповідно до того, коли присвоюється кваліфікація: після бакалаврського курсу навчання чи після магістратури.

7) Мобільність. Однією з необхідних якостей Європейського простору вищої освіти є вільна мобільність студентів, викладацького складу та випускників. Європейські університети бажають сприяти більшій мобільності як «горизонтального», так і «вертикального» типу і не вважають віртуальну мобільність замінником фізичної мобільності. Для здійснення визнання та мобільності вони можуть використовувати вже існуючі інструменти, а саме: ECTS, Лісабонську конвенцію, додаток до диплома, мережу NARIC/ENIC.

Означені основні принципи європейських правових стандартів у сфері надання освітніх послуг у сукупності становлять їх методологічний фундамент. Національне освітнє законодавство країни, стратегічним курсом якої є прагнення до членства у Європейському Союзі, має відповідати методологічній основі спільного європейського режиму надання освітніх послуг та його міжнародного-правового, конституційно-правового та профільно-законодавчого забезпечення на правотворчому, юридико-технічному та правозастосовчому рівнях функціонування правової системи.

На нашу думку, вища освіта сьогодні є одним із визначальних чинників відтворення інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури українського народу, запорукою майбутніх успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної та правової держави, а тому сфера надання освітніх послуг у сучасних умовах суспільного життя потребує належного правового забезпечення та гарантування якісних освітніх послуг, що відповідають європейським профільним стандартам.

Слід відзначити, що об'єктивно обумовлений суспільними потребами процес об'єднання Європи, його рух на схід супроводжується створенням загальноосвітнього і наукового простору, розробкою єдиних критеріїв і стандартів у галузі освіти і науки, де якість вищої освіти є основою формування цього простору. Ніколи ще проблема якості освіти в Україні не мала такого важливого ідеологічного, соціального, економічного і

технічного значення, як нині. Висунення на перший план цієї проблеми зумовлене об'єктивними чинниками: по-перше, від якості людських ресурсів залежить рівень розвитку країни та її глобальної економічної конкурентоспроможності; по-друге, якість освіти набуває все більшого значення в забезпеченні конкурентоспроможності випускників вищої школи на ринку праці [3, с. 120].

Основними завданнями, які відображають найважливіші напрями правового забезпечення системи вищої екологічної освіти України в сучасних умовах, є такі:

1) Створення інноваційного простору на основі освітньої і наукової підтримки. Саме інноваційний шлях розвитку суспільства можна забезпечити, сформувавши покоління людей, які мислять та працюють по-новому. Звідси значна увага до загального розвитку особистості, її комунікативних здібностей, засвоєння знань, самостійності в прийнятті рішень, критичності та культури мислення, формування інформаційних і соціальних навичок. До таких підходів спонукає головна педагогічна ідея сучасності – освіта впродовж життя.

2) Адаптація системи вищої освіти України до норм, стандартів і основних принципів європейського простору вищої освіти.

3) Правове забезпечення соціального контексту вищої освіти, що дасть можливість випускникам вищих навчальних закладів формувати свою професійну кар'єру на принципах соціальної справедливості, відповідальності, загальнолюдських цінностей.

Отже, правове забезпечення надання освітніх послуг у галузі екологічних знань слід вважати сферою пріоритетним напрямом правової політики нашої держави, що обумовлює конкретне юридичне наповнення категорії «забезпечення європейських екологічних освітніх стандартів» як на конституційно-правовому, так і на галузевому екологічно-правовому рівні.

Висновок. Таким чином, можна відзначити, що відносини між національними правовими системами у сфері імплементації екологічних освітніх стандартів – це не діяльність, а зв'язок. Певне становище або стан двох явищ по відношенню один до одного, вже означає зв'язок між ними і в той же час відношення. Відношення між національними правовими системами полягають в тому, що на міжнародній арені вони знаходяться в певному положенні відносно один одного.

Подібний методологічний характер має імплементація європейських освітніх стандартів щодо національного законодавства, яка покликана забезпечити якість надання освітніх послуг у відповідності до базових принципів, визначених у міжнародних конвенціях та спільних актах ЄС, що регулюють сферу екологічної освіти на сучасному етапі інтеграційно-правового розвитку.

Список використаної літератури

1. Папаяні С. В. Конституційно-правовий механізм реалізації міжнародно-правових норм в Україні в контексті європейської міждержавної інтеграції / С. В. Папаяні // Юридичний науковий електронний журнал: електронне наукове видання юридичного факультету ДВНЗ «Запорізький національний університет». – 2014. – № 4. – С. 76-81.
2. Квач С. С. Європейські та світові правові стандарти в галузі освіти: визначення та перспективи для України / С. С. Квач, Е. О. Татай // Вісник Маріупольського державного університету. Серія : Право. – 2014. – Вип. 7. – С. 218-225.
3. Хоббі Ю. С. Проблеми впровадження європейських стандартів дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України / Ю. С. Хоббі // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Юриспруденція. – 2014. – № 8. – С. 119-122.

Стаття надійшла до редакції 23.05.2015 р.

О. М. Atoyan

THE EUROPEAN STANDARDS OF ENVIRONMENTAL EDUCATION

In the article the content and characteristics of European standards of environmental education, as well as the best ways for their implementation in the national legal system of Ukraine.

It is noted that standardization of environmental education is one of the main parts of the measures necessary to help you achieve the objectives of the Bologna process. Without the standardization of educational content and learning content without standardization of educational technologies and technologies for determining the quality of education and vocational training education idea of European integration can only remain unfulfilled slogan. It is assumed that to achieve the goal of the Bologna process is possible in Ukraine within the address such major challenges as the introduction understandable to European System of diplomas, degrees, academic qualifications, the introduction of two-tier higher education system, the formation of the European system of quality standards of education and professional training using comparable criteria, mechanisms and methods for assessing and removing obstacles to the mobility of students, teachers, researchers and managers in the field of education.

Determined that the most important methodological problem of implementing European standards of environmental education against the background of the various national union of education and science in the European space facing the differences in the perception of Categories educational community directly-conceptual apparatus of international educational standards. According to the same position, they are interpreted as a general guide for self-assessment opportunities to enter into any socio-educational niche. The opposite view presents them because of the prevailing technocratic paradigm in society because they are associated with the canons and dogmas authoritarian pedagogy. According artists topics of international educational standards is a kind of pointer in the area of operation and development of the education system as a whole and is a set of social norms requirements to level of education, training graduate to the actual educational system.

Keywords: *education, European educational standards, EU law, implementation, interstate European integration.*

УДК 341.2(045)

М. О. Баймуратов

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ В ЄВРОПЕЙСЬКИХ КРАЇНАХ

У статті розглядаються сучасні тенденції правового забезпечення надання освітніх послуг в європейських країнах у контексті інтенсифікації процесів європейської міждержавної інтеграції в освітній сфері.

Наголошується, що основні принципи формування європейських правових стандартів у сфері надання освітніх послуг у сукупності становлять їх методологічний фундамент. Національне освітнє законодавство країни, стратегічним курсом якої є прагнення до членства у Європейському Союзі, має відповідати методологічній основі спільного європейського режиму надання освітніх послуг та його міжнародного-правового, конституційно-правового та профільно-законодавчого забезпечення на правотворчому, юридико-технічному та правозастосовчому рівнях функціонування правової системи.

Встановлено, що належна реалізація європейських освітніх стандартів у